

Kommunikáció

7–8. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést a közösségi helyzetekben az alkalomhoz illő viselkedés gyakorlásával, tudatosításával, a jó – rossz, pozitív – negatív példák megnevezésével, szituációs játékokon, meséken keresztül, a viselkedés megítélésében az igazságosság és mértékletesség gyakorlásával, és az adott szituációnak megfelelő viselkedési szabályok alkalmazásával és megnevezésével segíti.

Megalapozza a nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés fejlesztését a közösség hagyományainak megismertetésével, jeles képviselőinek megnevezésével és azok tiszteletére neveléssel. Elősegíti népi hagyományok, szokások, a hozzájuk kötődő tevékenységek gyakorlását, a nemzeti ünnepek, jelképek megismerését, megnevezését, jelentőségük felismerését, a magyar nemzeti kultúra megkülönböztetését más népek kultúrájától és szokásaitól.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelést segíti az önállóság és önérvényesítés igényének kialakítása, a társas érintkezés alapvető szabályainak megismerése (szituációs játékokon keresztül), a különböző lehetőségek közül, a tanuló igényének megfelelő választás gyakorlása, a megalapozott döntésekre nevelés, a segítség megfelelő stílusú kérésének és elfogadásának megválasztása.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése megvalósul az önkifejezés erősítésével, különböző kommunikációs technikákkal az igények kifejezésében (véleményalkotás tanulása), az érzelmeken uralkodás lehetőségének és képességének megismertetésével, a szociális kapcsolatok megfelelő formáinak gyakorlásával, a közösség értékeinek megismerésével, elfogadásával.

A családi életre nevelést a társas kapcsolatok kialakítása, kezdeményezése, szituációs játékokkal a családban betöltött szerepek gyakorlása, a családi ünnepek és események, jelentős évfordulók, rokon kapcsolatok megismerése, megnevezése, ünnepi készülődések tervezése, a meghívások, köszöntők, gratulációk gyakorlása támogatja.

A tantárgy tanítása a testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges életmód (táplálkozás, sport, személyes higiéné) alapvető szabályainak/jellemzőinek megismertetése ismeretterjesztő médiumok (könyvek, cd-k) segítségével, az ismeretek megnevezésével a testi és lelki egészség, helyes és helytelen szokások köréből és a test és lélek érzéseinek adekvát kifejezésekkel és fogalmakkal történő megfogalmazásával vesz részt.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség kompetenciaterület fejlesztését szituációs játékokon keresztül a segítségnyújtás szükségességének és módjainak felismertetése és gyakoroltatása, a közösség tagjainak kommunikációs jelzéseire figyelés, megfelelő formájú kapcsolattartás és a közösségi munkában feladatok vállalása erősíti.

A fenntarthatóság és környezettudatosság céljait a környezetet megóvó magatartásra és tevékenységre neveléssel, a környezetvédő tevékenységek felismerésével, megnevezésével (pl.: szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság) segít elérni.

A pályaorientáció alakítása a munka világának megismerésével – saját életlehetőségek, pályaalképzés reális felmérésével és a társadalmi munkamegosztás területeinek és fogalmainak, valamint a szakmák tevékenységeinek rendszerezésével valósul meg.

A gazdasági és pénzügyi nevelést a tantárgy a pénz – munka összefüggéseinek megismertetésével, a családi élet, munkahely, foglalkozások témaköréből vett kommunikációs témák feldolgozásával segíti.

A tantárgy segíti az infokommunikációs eszközök megismerését, rendeltetésszerű használatát, az érdekes műsorok, programok céltudatos válogatását, a nyilvános és bizalmas

információk megosztása közötti különbség felismerését. Óv a túlzott információadástól, és segíti a megszerzett ismeretek hitelességével és elfogadásával kapcsolatos kétségek felismertetését a médiatudatosságra nevelés területén.

A tantárgy támogatja a tanulás tanítását az egyénre szabott értékelési és motivációs módszerek alkalmazásával történő ösztönzéssel, és az ismeretek (tananyag) iránti érdeklődés felkeltésével, elsajátításával. Fejleszti a környezettel való kommunikációs kapcsolatban a folyamatos érdeklődést, az önellenőrzés és javítás iránti igényt.

Az anyanyelvi kommunikáció a tanuló képességeihez és lehetőségeihez mérten fejlődik az önkifejezés minél gördülékenyebb, pontosabb megjelenítésével, a társak kommunikációs jelzéseinek figyelésével és megértésével, a kommunikációs jelzések egyre pontosabb, érthetőbb, tisztább, lehetőség szerint beszéddel kísért megjelenítésével, valamint a nonverbális jelek, gesztusok, képek, piktogramok értelmezésével és használatával.

A természettudományos és technikai kompetenciát a testi, érzékszervi élmények, érzések megfogalmazására való képesség, a társakra és jelzéseikre figyelés, a környezet veszélyeinek felismerése és azok megfogalmazása fejleszti.

A digitális kompetencia fejlesztését az IKT-eszközök közötti eligazodás, felhasználásuk módjának megértése és gyakorlása, a szabadidő hasznos és szórakoztató eltöltésének módszerei, a választás szempontjainak megismerése, gyakorlása segíti.

A szociális és állampolgári kompetencia területén a tantárgy keretében megvalósul a közösség tagjaival történő együttműködés és kooperációs készség gyakorlása, a szociális beilleszkedéshez szükséges készségek, képességek fejlesztése, felkészítés a szakiskolai közösségbe történő beilleszkedésre, a felnőtt lét szerepeire és a konfliktushelyzetek megoldásához szükséges technikák elsajátítására és gyakorlására.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlődését segíti a célok kitűzése, megfogalmazása, a lehetőségekhez képest önálló tevékenységek igényének felismerése, a kitűzött célok elérése érdekében lényeges kapcsolatfelvétel gyakorlása.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciaterület megerősödik a versek, mesék mozdulatokkal kíséréssel, életszerű szituációk eljátszásával, a tiszta, választékos beszédre törekvéssel.

A hatékony, önálló tanulás fejlesztése az önálló kérdés, felvilágosítás-kérés gyakorlásával, valamint a közös munkában történő együttműködéssel, a feladattartás és kitartás gyakorlásával valósul meg.

7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédfejlesztés. Anyanyelv		Órakeret 41 óra
Előzetes tudás	A tanuló megnevezései egyre pontosabbak, szókincsét aktivizálja.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
– Hangerőt szabályozni, suttogni, súgni.	<i>Ismeretek</i> – Artikulációs ügyesítés.	<i>Ének-zene:</i> ritmus- és hallásfejlesztés.	

<ul style="list-style-type: none"> – Szókincs bővítése és pontosítása. – Szavakat értelmezni szövegösszefüggésben. – Nyelvtani ismeretek bővítése – Analóg mondatokat alkotni. – Önmagát és környezetét reálisan értékelni. – Törekvés érthető, összefüggő beszédre. 	<p>Kiejtés javítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hangok – magánhangzók (rövid, hosszú párok). – Mássalhangzók: egyjegyű-kétjegyű, rövid-hosszú. <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok). <p><i>Igeragozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok. – Igeidők: jelen-, múlt- és jövő idő. A „fog” ige használata. <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kijelentő mondat, kérdő mondatok. – Bővített mondatok. – A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezőmódjuk. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Artikulációs gyakorlatok. Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata. Magánhangzók, rövid-hosszú párok megkülönböztetése. Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint. Az ábécé ismerete. Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása. Cselekvések megnevezése. Igeidők használata egymás után, egymáshoz kapcsolva. A múlt, jelen és jövő összefüggéseinek felismerése. Két tárgy, személy</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> betűtanítás, ábécébe rendezés.</p>
--	---	--

	összehasonlítása. Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval. Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben. Kijelentő mondatok átalakítása kérdővé, válasz a kérdésre.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hanghordozás, kiabálás, suttogás, sűgás. Nyelvtani megnevezések. A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi érintkezési formák	Órakeret 51 óra
Előzetes tudás	Helyes viselkedésmódok ismerete és betartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésre, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat. – A helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a helyes viselkedést a gyakorlatban alkalmazni. – Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás) – Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.) – Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül. – Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.). – Mimika: grimasz mások megnyilvánulása közben. – Gesztikulálás. – Érintés – Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele. – Viselkedési szokások 	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, közlekedés, vendégség.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt életre: jó és rossz elkülönítése.</p>

	<p>megbeszélése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Köszönési módok megbeszélése (kinek, mikor, hogyan). Integretés, mint köszönési forma. – Kézfogás. Puszi. – Bemutatkozás – bemutatás. – Megszólítás (ismerős – idegen, fiatal – idős). – Vendégségben. <p><i>Tevékenységek</i> Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben. A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása. Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása. A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása. A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése. Bemutatkozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása. Helyzetgyakorlatok. Illó öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszédal).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Félszeg, tolakodó, bizalmaskodó, tisztelet. A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Előkészület a felnőtt életre</p>	<p>Órakeret 38 óra</p>
---	--	-----------------------------------

Előzetes tudás	A helyes – helytelen elkülönítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tárgyalt eseteket megérteni. – A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön. – Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást. – Öszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Boltban vásárol, de nem elég a pénze az áru megvásárlására (mit tegyen?). – Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?). – Húsvéti locsoláskor alkohollal kínálják (mit tegyen?). – Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése. – Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság. – Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (Önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola.) – Hol, mikor, hová, kinek a kérésére írom alá a nevemet? – Segítségkérés – személyi segítő. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése.</p> <p>A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása.</p> <p>(Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék).</p> <p>Szituációs gyakorlatok a személyes iratok használatára (bérlet, diákigazolvány, lakáskulcs).</p> <p>Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre.</p> <p>Helyzetgyakorlatok. Probléma</p>	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>vásárlás, közlekedés, vendéglátás, orvosi vizsgálat.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i></p> <p>állampolgári ismeretek, hivatalos dokumentumok használata.</p>

	megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok		Órakeret 46 óra
Előzetes tudás	A tanuló szerepjátékokban jellemző tulajdonságokat megjelenít.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat. – Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Kapcsolatok az osztályközösségben:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Barát – haragos. – Felnőtt – tanuló. – Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák). <p>Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása). – Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás). <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arcmimika differenciált észlelése. – Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása. – Külső megjelenés eltérő helyzetekben. Reakció. – Képek, ábrák, szimbólumok, szituációk információinak megértése (postán, közintézményben). – Osztályközösség, iskolai 	<p><i>Társadalmi ismeretek:</i> önismeret, társas kapcsolatok.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok értelmezése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az emberi test; egészségvédelem.</p>	

	<p>barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben). – Ápoltság, rendezettség, célnak megfelelő öltözék (sporthoz, ünnepre stb.). <p><i>Tevékenységek</i> A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban. Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint. Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt. Egymás arckifejezésének utánzása. Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.). Elfogadható és nem megengedhető tényezők elemzése egy kapcsolatban. Viselkedés kötetlen helyzetben: köszönés, hangoskodás, öltözködés, tisztálkodás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Barát, barátságos, ellenség, ellenfél, barátságtalan, elutasítás, elutasító, szeretet, szigorú, vidám, alkalom, ápolt, rendezett, kezelési útmutatók ábrái, közlekedési táblák.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Médiaismeret</p>	<p>Órakeret 40 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Helyes, helytelen elkülönítése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során.</p>	

Fejlesztési feladatok	Ismeretek– tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeget megérteni. – Helyesen viselkedni a könyvtárban. – A papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni. – Tudni: a könyv és folyóirat érték, kímélni kell! – Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között. – Törekedni az önkorlátozásra. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás. – Írott kommunikáció: (szórolapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés). – Elektronikus hordozók (számítógép, tv, videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés). – Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása. – Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV). – A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi időbeosztás stb.). <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Műsorújság használata (időpont, műsor keresése). A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése. Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek. Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése felügyelettel. Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése.</p>	<p><i>Információs eszközök használata:</i> DVD, CD lejátszása, célzott internethasználat.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> értő olvasás.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i> tanulmányi séta, intézménylátogatások.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak. Olvasójegy, tagdíj, katalógus, kölcsönzési idő lejár, tartalomjegyzék, előfizetés, ingyenes lap.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredménye a 7. évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra). – mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, mellékneveket, ige-kötőket használni spontán
---	---

	<p>beszédében.</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, – megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást, – a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, – elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, – önmagát és környezetét reálisan értékelni. – önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni. – hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit. – a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni. – őszinte kapcsolatot kialakítani, – kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést. <p>A testbeszéd információközlő értékét ismeri, képes válaszreakciókra, érzelmein uralkodik.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. – megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni. – az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, – megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.
--	--

8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédfejlesztés. Anyanyelv	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	A tanuló megnevezései egyre pontosabbak, szókincsét aktivizálja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
– Szókincs bővítése és pontosítása.	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Főnév (személyek és tárgyak) 	<i>Ének-zene:</i> ritmus- és hallásfejlesztés.

<ul style="list-style-type: none"> – Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése. – Analóg mondatokat alkotni. – Önmagát és környezetét reálisan értékelni. – Törekvés érthető, összefüggő beszédre. 	<p>nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Határozószó (viszonzszavak). – Melléknevek fokozása. Alap- és középfok. Három változó jellemzése, a felsőfok gyakorlása. <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Bővített és összetett mondatok. – Állító és tagadó mondatok. – A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezőmódjuk. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata.</p> <p>Az ábécé ismerete, nevek névsorba rendezése.</p> <p>Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása - gyakorlás</p> <p>Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása.</p> <p>Három tárgy vagy személy összehasonlítása.</p> <p>Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval.</p> <p>Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben.</p> <p>A cselekvést értékelő kérdésre állító, a valóságnak nem megfelelő kérdésekre tagadó mondatok szerkesztése.</p> <p>Élőben és magnetofonról hallgatott beszédmódok értékelése: motyogás, halk, hangos, érthető beszéd, hadarás.</p>	<p><i>Olvadás-írás:</i> betűtanítás, ábécébe rendezés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések. A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi érintkezési formák		Órakeret 45 óra
Előzetes tudás	Helyes viselkedésmódok ismerete és betartása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésre, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat. – Tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait. – Megítélni a látott helyzetek motivációját. – Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás) – Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.) – Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül. – Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.). – Gesztikulálás. – Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett). – Érintés: az érintés árnyalatai (kéz a combra, hátba ütés, fenékre csapás, csók arcra, homlokra, szájra stb.). – Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás gyakorlása: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele. – Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása. – Kézfogás. Puszi. – Bemutatkozás – bemutatás. – Beszélgetés társaságban, 	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, közlekedés, vendégség.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> felkészülés a felnőtt életre: jó és rossz elkülönítése.</p>	

	<p>véleményalkotás, tanácskérés, kérdezés.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vendégségben. – Vendég hívás, köszöntés, búcsúztatás, kínálás. – Ajándék átadás és átvétel. – Ajándék kiválasztásának szempontjai. – Mozi, színház, koncert, táncos rendezvény látogatása. – Felkérés táncre, elköszönés, udvarias visszautasítás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben.</p> <p>A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása.</p> <p>Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása.</p> <p>A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása.</p> <p>Bemutatkozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása.</p> <p>Helyzetgyakorlatok.</p> <p>Illő öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszédal).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Félszeg, tolakodó, bizalmaskodó, tisztelet.</p> <p>A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Előkészület a felnőtt életre</p>	<p>Órakeret 32 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A helyes – helytelen elkülönítése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során.</p>	

Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tárgyalt eseteket megérteni. – A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön. – Személyes véleményt alkotni. – Őszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel. – Gondjait megosztani. – Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani. 	<p><i>Ismeretek</i> Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése. – Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen. – Magán- és hivatalos jelleg elkülönítése. – Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság. – Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (Önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola.) – Személyes adatok és iratok kezelésének módja. – Hol, mikor, hová, kinek a kérésére írom alá a nevemet? – Segítségkérés – személyi segítő. <p><i>Tevékenységek</i> Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése. A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása. (Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék). Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?). Situációs gyakorlatok a személyes iratok használatára (személyi igazolvány, bérlet, diákigazolvány, bankkártya, lakcím, lakáskulcs). Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre.</p>	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> vásárlás, közlekedés, vendéglátás, orvosi vizsgálat.</p> <p><i>Társadalmi ismeretek:</i> állampolgári ismeretek, hivatalos dokumentumok használata.</p>

	Helyzetgyakorlatok. Probléma megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társas kapcsolatok		Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	A tanuló szerepjátékokban jellemző tulajdonságokat megjelenít.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<ul style="list-style-type: none"> – Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat. – Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra. – Tudni, hogy mit tehet a tanuló mások előtt és mit nem (pl.: diákszerelem megnyilvánulásai). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Kapcsolatok az osztályközösségben:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Barát – haragos. – Felnőtt – tanuló. – Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák). <p>Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása). – Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás). <p>A nemek közötti kapcsolat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában. – Párkapcsolatok az iskolában. Diákszerelem. <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arcmimika differenciált észlelése. – Lelkiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása. – Szemmel, fejmozdulattal, 	<p><i>Társadalmi ismeretek:</i> önismeret, társas kapcsolatok.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> piktogramok értelmezése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az emberi test; egészségvédelem.</p>	

	<p>mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Külső megjelenés eltérő helyzetekben. Reakció. – Különböző társasági körök. – Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből. – A telefonálás illemszabályai. – Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben). – Ápoltság, rendezettség, célnak megfelelő öltözék (sporthoz, ünnepre stb.). <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban.</p> <p>Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint.</p> <p>Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt.</p> <p>Egymás arckifejezésének utánzása.</p> <p>Arckifejezés, testtartás elemzése fotók, illetve videófelvevételek alapján. Megadott lelkiállapot megjelenítése arccal, testtel.</p> <p>Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.).</p> <p>Személyes tapasztalatok, saját kapcsolatok feltérképezése.</p> <p>A másik nemmel szembeni viselkedés alapszabályainak állandó megbeszélése.</p> <p>Elfogadható és nem megengedhető tényezők elemzése egy kapcsolatban.</p> <p>Telefonálás gyakorlása mesterségesen kialakított és valós</p>	
--	--	--

	helyzetekben. Viselkedés kötetlen helyzetben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Barát, barátságos, ellenség, ellenfél, barátságtalan, elutasítás, elutasító, szeretet, szerelem, intimitás, szigorú, ideges, gondterhelt, vidám, alkalom, ápolat, rendezett, kezelési útmutatók ábrái, közlekedési táblák.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Médiaismeret	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Helyes, helytelen elkülönítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során.	

Fejlesztési feladatok	Ismeretek– tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – Kedvenc műsorát kiválasztani és figyelemmel kísérni. – Helyesen viselkedni a könyvtárban. – A papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni. – Tudni: a könyv és folyóirat érték, kímélni kell! – Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között. – Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során. – Törekedni az önkorlátozásra. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás. – Írott kommunikáció: (szórólapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés). – Elektronikus hordozók (számítógép, tv, videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés). – Kisközösségi kommunikáció alapvető helyzetei, magatartásformái. – Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása. – Írott kommunikáció áttekintése: szórólapok, reklámok, terméktájékoztatók, korosztálynak megfelelő újságok, folyóiratok áttekintése. – Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV). – A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi 	<p><i>Információs eszközök használata:</i> DVD, CD lejátszása, célzott internethasználat.</p> <p><i>Olvasás-írás:</i> értő olvasás.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i> tanulmányi séta, intézménylátogatások.</p>

	<p>időbeosztás stb.).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Véleményalkotás, vitakészség alakítása. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Műsorújság használata (időpont, műsor keresése).</p> <p>A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése.</p> <p>Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek.</p> <p>Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.).</p> <p>Cím, író szerinti keresés – az ábécérend szerinti tájékozódás.</p> <p>A termékek áttekintése, téma keresése, az olvasottak rövid összefoglalása (pl. hogyan ajánlanád társaidnak az adott cikket, miért érdekes az adott információ?).</p> <p>Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése önállóan, felügyelettel.</p> <p>Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése, kritika megfogalmazása (tetszett, nem, miért?).</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak.</p> <p>Olvasójegy, tagdíj, katalógus, kölcsönzési idő lejár, hír, tájékoztató, készlet erejéig érvényes, tartalomjegyzék, előfizetés, ingyenes lap.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredménye a 8. évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra). – mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, mellékneveket, határozószókat, igeötöket használni spontán beszédében. – helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni. – megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést,
---	--

	<p>indokolni a választott megoldást, helyes erkölcsi értéke kialakult.</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani. – elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait. – önmaga és mások viselkedését igazságosan megítélni. – önmagát és környezetét reálisan értékelni. – önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni. – személyes véleményalkotásra. – hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit. – a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni. – őszinte kapcsolatot kialakítani, gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel. – az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést. <p>A testbeszéd információközlő értékét ismeri, képes válaszreakciókra, érzelmein uralkodik.</p> <p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. – megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni. – az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, és az életkori kööttségeket figyelembe venni műsorválasztás során. – a valóságot és a virtuális valóságot elkülöníteni. – kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát. – megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.
--	--